

**This is an electronic reprint of the original article.
This reprint *may differ* from the original in pagination and typographic detail.**

Author(s): Meriläinen, Merja; Piispanen, Maarika

Title: Opettaja oppimaiseman arkkitehtina

Year: 2018

Version:

Please cite the original version:

Meriläinen, M., & Piispanen, M. (2018, 12.4.2018). Opettaja oppimaiseman arkkitehtina. Tiedeblogi. <https://www.jyu.fi/fi/blogit/tiedeblogi/merja-merilainen-ja-maarika-piispanen-opettaja-oppimaiseman-arkkitehtina>

All material supplied via JYX is protected by copyright and other intellectual property rights, and duplication or sale of all or part of any of the repository collections is not permitted, except that material may be duplicated by you for your research use or educational purposes in electronic or print form. You must obtain permission for any other use. Electronic or print copies may not be offered, whether for sale or otherwise to anyone who is not an authorised user.

Merja Meriläinen ja Maarika Piispanen: Opettaja oppimaiseman arkkitehtina

Metsässä innostuimme monista asioista: linnunpesä, herkkutatti, pakurikäpää, leppäkerttu... Välillä poikkesimme polulta ja lähdimme harhailemaan. Saattoi löytyä toinen polkukin, mutta pyrimme pitämään suuntamme oikeana ja aikataulun mielessä, jotta pääsisimme kohteeseemme. Puiden keskellä sitä oli vaikea löytää. Tarvitsimme karttaa pysyäksemme oikeassa suunnassa. Tavoitteet ja tehtävänanto piti pitää kirkkaana mielessä, jotta emme rönsyilisi liikaa ja juuttuisi kaiken sen äärelle, mitä ympärillämme näimme.

Metsän kokonaisuutta ei näe puilta, vaikka ne sinällään ovatkin tärkeitä kokonaisuudessa. Horisonttia emme näe metsältä, vaikka metsä sinällään onkin olennainen osa matkaamme.

Opettajan keskeinen tehtävä on suunnitella yksilöllisiä oppimisen polkuja opetussuunnitelman viitoittamalla tiellä. Puhumme oppimisympäristöistä – ympäristöistä, joissa toimimiselle asetetaan opetuksellisia ja kasvatuksellisia tavoitteita. Oppimisympäristö määrittelee sen, missä opimme tällä hetkellä ja lähitulevaisuudessa.

Opettajankouluttajina olemme yhä enemmän keskustelleet oppimaisemasta – siitä kokonaisuudesta, jonka erilaiset oppimisympäristöt fyysisine, psyykkisine, sosiaalisine ja pedagogisine ulottuvuuksineen muodostavat. Se tulee olla kirkkaana mielessä, jotta osaamme luoda oikeanlaisia oppimiskonteksteja, tavoitteellisine ja yksilöllisine tehtävineen, jotka tukevat kohti oppimaiseman horisonttia vieviä oppimisprosesseja.

Vain hahmottamalla kokonaisuuden voimme auttaa oppilaita ja opiskelijoita etenemään turvallisesti eri poluilla ja jäädä välillä ihmettelemään asioita yksilöllisesti – nostaa eri kiviä ja kiivetä eri kannoille – hukkaamatta suuntaamme.

Tutkivina opettajankouluttajina rakennamme parhaillaan toiminnanohjauksen työkalupajalla Toiminnanohjauksen tikas -mallia, jotta jokaisella oppilaalla olisi tilaa loistaa. Malli tarjoaa opettajille konkreettisia, tutkimusperustaisia työkaluja, joilla maalata oppimaisemaa, jossa jokaisen oppijan on turvallista vaeltaa ja edetä kohti päämäärää, yksilöllisesti omalla polulla, omia vahvuuksia ja voimavaroja hyödyntäen.

Tikasmallia rakentaessa pyrimme systeemiteorian viitekehyksessä tekemään näkyväksi sen, miten erilaiset toimet ja vuorovaikutusmallit vaikuttavat oppimisprosessiin kokonaisuutena. Näin mahdollistamme oppimisympäristöjen siltaamisen oppimaisemiksi, jossa jokaisella yksittäisellä tekijällä on merkitystä kokonaisuuden saavuttamisessa. Sen sijaan, että oppilaat kulkisivat opinpolulla lainakengissä, haluamme TT-mallin avulla tarjota ja lahjoittaa kullekin sopivat jalkineet koulutaipaleelle. Vain näin oppimaiseman yksityiskohdat näyttäytyvät kullekin merkityksellisinä.

Merja Meriläinen (FT, KM) kuvassa vasemmalla ja Maarika Piispanen (KT), 13.4.2018

Kirjoittajat ovat opettajankouluttajia ja tutkijoita Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksessa, luokanopettajien aikuiskoulutuksessa.